

Slavko Pavin

UVOD U OBITELJSKU LJETNU ŠKOLU

Tema ove Obiteljske ljetne škole jest obiteljska duhovnost. Osjećala se već dugo potreba da se više osvijetli život obitelji u Bogu, izvjesna zakonitost po kojoj se taj život postiže i čuva, određena međuovisnost bračnih parova međusobno i njih oboje prema djeci u odnosu prema tom nadnaravnom životu.

Zanimanje za duhovnost u posljednje vrijeme sve više raste. Prije 17 godina osnovan je na papinskom sveučilištu Gregorijani Institut za proučavanje kršćanske duhovnosti. U tih 17 godina doživio je značajni razvoj i rast. Promijenio je ime od Instituta kršćanske askeze, jer to je ime bilo preusko, na Institut za teologiju duhovnosti. Kako je i taj naziv bio preuzak, jer u kršćansku duhovnost ne ulazi samo teologija, nego i sve ljudske znanosti o Bogu i čovjeku, ustalio se pojednostavnjeni naziv Institut za kršćansku duhovnost. Sadašnji godišnji prirast studenata na tom institutu iznosi 25%. Danas ima Institut oko 250 studenata. Na njemu se proučavaju najrazličitije grane duhovnosti: opća kršćanska duhovnost, svećenička duhovnost, redovnička, laička. Proučava se psihologija duhovnosti, povijest duhovnosti od prvih početaka kršćanstva pa sve do danas, biblijska duhovnost. Predmeta je neobično mnogo, jer duhovnost uključuje najrazličitije utjecaje ljudskog života na duhovni razvoj čovjeka.

U ovoj Obiteljskoj ljetnoj školi promotrit ćemo neke aspekte laičke duhovnosti, konkretno: osvijetlit ćemo u čemu se sastoji obiteljska duhovnost i kako je valja prakticirati.

Duhovnost je teološka disciplina, koja nastoji osvijetliti tajne Božjeg života u ljudskoj duši, zakone po kojima se taj život rađa, razvija i dolazi do punine u »Očevu krilu«.

Duhovni život ne možemo definirati. Možemo ga na različite načine opisati. On je svjesna, osobna komunikacija čovjeka s Bogom. To je nastojanje da čovjek trajno usmjeruje svoje biće prema Bogu i Stvoritelju i Gospodaru svega. Ako čovjeka promatramo kao slobodno biće, onda bi duhovni život bio nastojanje da izjednačimo svoju slobodnu volju sa svetom voljom Božjom. Čovjek je biće koje traži vrhovno Dobro, najveću Ljubav. On ostvaruje duhovni život kad uspostavi trajne prijateljske veze s Vrhovnim Dobrom, najvećom Ljubavi. Dok razmišljamo o najvećem djelu u povijesti čovječanstva koje je izveo Isus Krist, o spasenju ljudskog roda, razmišljamo i o tome kako se čovjek može uklopiti u to djelo. Ako čovjek ostvari suradnju s Bogom u ekonomiji spasenja na onom mjestu i u onom poslu gdje ga Bog želi upotrijebiti, on ostvaruje duhovni život. Napokon moramo priznati da Božja providnost u ljubavi stvorenog čovjeka vodi prema ispunjenju svih njegovih temeljnih težnji. Prihvatiti sve što Bog čovjeku daje, ugodno i neugodno, i sve to vratiti Bogu u ljubavi, znači živjeti duhovnim životom.

Duhovni život redovito je vezan uz naravni razvoj ljudske osobe. Ipak, duhovna zrelost nije vezana ni uz dob, ni uz inteligenciju. Ovisi jedino o Božjoj milosti i o čovjekovoj suradnji s tom milošću.

U duhovni život ulazimo nakon zrele, promišljene odluke da prihvatimo odgovornost za svoje čine pred Bogom i pred ljudima. Tko izbjegava odgovornost, tko je sklon da se uvijek ispričava, nije sposoban za duhovni život.

Duhovni život raspoznajemo po načinu naše molitve. Ako je ona izraz naše odanosti i naše ljubavi prema Bogu, pokazuje da živimo u Bogu. Prepoznajemo ga i po načinu svoga djelovanja. Ako je naše djelovanje uistinu izraz naše ljubavi prema Bogu i bližnjemu, a ne borba za svoje interese, ono pokazuje da živimo Božji život u sebi.

Budući da je čovjek okrenut prema sebi, da je zatvoren po prirodi u svoj egoizam, mora u sebi doživjeti temeljitu promjenu, mora ostaviti svoju egocentričnost i prihvatiti drugoga kao cilj svojih misli, riječi i djela kako bi počeo živjeti životom ljubavi i predanja, duhovnim životom. Drugim riječima, mora doživjeti pravo obraćenje.

Današnji duhovni pisci običavaju razlikovati prvo i drugo obraćenje. Prvo obraćenje izvodi Bog svjetlom svoje milosti, u kojem čovjek prepoznaje Boga kao svoje vrhovno i jedino dobro i u svjetlu te vjere promatra sve ostalo. Drugo obraćenje je odgovor čovjekov na to Božje svjetlo. To je neprestano nastojanje da svoje biće poklonimo Onome kome pripada. Zbog naše zatvorenosti u sebe to izlaženje iz sebe je bolno. Uspoređuje se s rađanjem djeteta u bolovima. »Ako se tko ne rodi nanovo, odozgo, ne može vidjeti kraljevstva Božjega« (Iv 3, 3).

Naš ovogodišnji program Ljetne škole obuhvaća različite teme, a sve one imaju za cilj da nam dadnu cjelovit pogled na duhovnost obitelji. Krist je naš Učitelj. Zato ćemo u jednom predavanju odgovoriti na pi-

tanje kako će obitelj živjeti Kristovim životom. Narav je temelj na kojoj gradi milost. Zato nas mora zanimati struktura ljudske naravi ukoliko pomaže zdravom obiteljskom životu u Bogu. Da bismo bili dobri kršćani, moramo prije toga biti dobri ljudi. Svi smo pozvani na svetost. Tom općem zadatku bit će posvećeno jedno predavanje. Čut ćemo predavanja i o biblijskim izvorima obiteljske duhovnosti, o specifičnosti obiteljske duhovnosti, o molitvi kojom podržavamo i razvijamo duhovni život u obitelji, o suvremenim oblicima obiteljske molitve, o ulozi svećenika u službi obiteljske molitve, o raznim obiteljskim načinima apostolata. Biblija je nepresušan izvor zdrave duhovnosti. Jedan praktični biblijski sat pomoći će nam da se lakše služimo Biblijom. Čut ćemo i o tome koliko sakramentalni život utječe na zdravu duhovnost obitelji. Pojedini bračni parovi iznijet će nam svoja iskustva o obiteljskoj duhovnosti u svakidašnjem životu. Napokon ćemo zaključiti ovu školu predavanjem o ulozi svetkovanja nedjelje i koliko ono utječe na duhovni život obitelji.

Na taj način želimo pronaći put do uže povezanosti s Bogom i svih nas ovdje prisutnih i onih s kojima ćemo se u životu susretati i kojima ćemo morati prenijeti svoje vlastito iskustvo o duhovnom životu koji nam je darovao dobri Bog.